

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1548

Vragen van het lid **Van Houwelingen** (FvD) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de grafieken die zijn getoond gedurende de persconferentie coronavirus van 14 januari 2022* (ingezonden 18 januari 2022).

Antwoord van Minister **Kuipers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 3 februari 2022).

Vraag 1

Bent u bekend met de grafiek van het aantal besmettingen in het Verenigd Koninkrijk die u gedurende de persconferentie van 14 januari 2022 heeft gepresenteerd, die is gebaseerd op de dataset van Our World in Data?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kan u aangeven welke Metric, Interval en Variable time span zijn geselecteerd bij het weergeven van deze grafiek?²

Antwoord 2

Om de grafieken voor de persconferentie publieksvriendelijk te maken, zijn deze aan de hand van bronvisuals en -data bewerkt door het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC). Het NKC heeft voor alle grafieken een aantal datapunten gebruikt, zodat de grafieken beter te begrijpen zijn op kleiner formaat. In plaats van alle dagelijkse datapunten te gebruiken, is voor de grafieken over het aantal besmettingen gekozen om alleen de datapunten van de eerste dag van de week te tonen. Hierdoor waren er minder fluctuaties zichtbaar. Het uiteindelijke doel was om het publiek een beeld te geven van de snelle stijging van het aantal besmettingen per miljoen inwoners in de getoonde Europese landen door de omikronvariant en dat het niveau van de besmettingen per miljoen inwoners veel hoger was dan in Nederland.

¹ YouTube, 14 januari 2022, «Kijk live naar persconferentie Rutte en Kuipers» (<https://www.youtube.com/watch?v=7uHSEGR8C2c>).

² Ritchie, H., 5 maart 2020, «Coronavirus (COVID-19) Cases – Statistics and Research. Our World in Data» (<https://ourworldindata.org/covid-cases>).

Vraag 3

Deelt u de mening dat de grafiek die u heeft gepresenteerd enkel overeenkomt met de situatie in het Verenigd Koninkrijk tot en met 5 januari 2022, aangezien de lichte daling vanaf 6 januari 2022 en de scherpe daling vanaf 9 januari 2022 in deze grafiek niet zichtbaar zijn?

Antwoord 3

Voor de grafieken in de persconferentie is gebruik gemaakt van de data die op donderdag 13 januari beschikbaar waren op Our world in data (van Johns Hopkins University). Op deze site worden landen op een aantal indicatoren vergeleken op basis van de officiële data van de betreffende landen. De site wordt elke dag geactualiseerd en loopt bij de meeste indicatoren één of twee dagen achter. Dat betekent dat gebruik is gemaakt van de besmettingscijfers tot en met woensdag 12 januari, omdat nieuwe gegevens na één dag zichtbaar worden in deze database.

Bij het visualiseren van data worden vanuit communicatief oogpunt altijd keuzes gemaakt, zeker wanneer de visualisatie bedoeld is voor een breed publiek. Enerzijds moet de weergave zo gedetailleerd mogelijk zijn, terwijl anderzijds het plaatje in één oogopslag te begrijpen moet zijn. Een manier om een grafiek beter leesbaar te maken, is door niet alle datapunten te tonen, maar in plaats daarvan een trendlijn. Door het tonen van een trendlijn is in de grafiek van de persconferentie wel te zien dat de sterke stijging van het aantal besmettingen in het Verenigd Koninkrijk op dat moment was afgevlakt, maar nog niet dat deze afvlakking was doorgezet in een daling.

Vraag 4

Bent u zich ervan bewust dat op 14 januari 2022 om 14:24:38, ruim 4 uur voor de persconferentie, het mogelijk was om het aantal cases in het Verenigd Koninkrijk tot en met 13 januari 2022 te exporteren?³

Antwoord 4

Ja. Zoals gezegd zit in de besmettingscijfers van Our world in data één dag vertraging. Op vrijdag 14 januari waren dus inderdaad de besmettingscijfers van donderdag 13 januari beschikbaar.

Vraag 5

Op welke dag is deze grafiek in de presentatie verwerkt?

Antwoord 5

Op vrijdag 14 januari.

Vraag 6

Indien deze grafiek op of voor 6 januari 2022 in de presentatie is verwerkt, waarom is de keuze gemaakt om gedurende een landelijke persconferentie een 8 dagen oude grafiek te presenteren, terwijl het zeer eenvoudig is om de meest recente data te exporteren en in een nieuwe slide te verwerken?

Antwoord 6

De gegevens in de grafiek die tijdens de persconferentie op 14 januari zijn getoond, waren twee dagen oud.

Vraag 7

Waarom is de keuze gemaakt om de meest recente datapunten niet in de grafiek op te nemen, indien deze grafiek na 6 januari 2022 in de presentatie is verwerkt?

Antwoord 7

Zie antwoord op vragen 2, 3 en 4.

³ Wayback Machine, 14 februari 2022. «Internet Archive» (https://web.archive.org/web/*/https://ourworldindata.org/covid-cases).

Vraag 8

Deelt u de mening dat in beide gevallen de grafiek die u presenteerde geen recht deed aan de trend van het aantal besmettingen in het Verenigd Koninkrijk ten tijde van uw presentatie? Bent u het met mij eens dat in kader van de «Aanpak desinformatie en nepnieuws» het van groot belang is dat de informatievoorziening gedurende landelijke persconferenties onfeilbaar dient te zijn?⁴

Antwoord 8

Op dit moment hebben we te maken met een zeer besmettelijke variant, waarvan we nog niet exact weten hoe ziekmakend die is en die er daarnaast voor zorgt dat veel mensen in quarantaine zitten. Om te laten zien dat de omikronvariant een snelle stijging van het aantal besmettingen kan veroorzaken, is tijdens de persconferentie een aantal grafieken getoond, waaronder een grafiek van het verloop van het aantal besmettingen in het Verenigd Koninkrijk. Inmiddels is in het Verenigd Koninkrijk het aantal besmettingen sterk gedaald. Dat neemt niet weg dat deze piek daar meer dan drie keer hoger was dan de hoogst gemeten piek in het Verenigd Koninkrijk van januari 2021. Tijdens de persconferentie was in de grafiek wel zichtbaar dat de snelle stijging in het Verenigd Koninkrijk inmiddels was afgevlakt.

Vraag 9

Welke stappen zult u zetten om ervoor te zorgen dat gedurende de volgende persconferenties de meest recente en accurate informatie wordt gepresenteerd?

Antwoord 9

Ik vind het belangrijk dat de informatie in de persconferentie volledig en voor een breed publiek begrijpelijk is. Wanneer gebruik wordt gemaakt van beeldmateriaal, zal steeds de afweging worden gemaakt tussen het gebruik van zo recent mogelijke gegevens en de tijd die nodig is voor een heldere visuele verwerking.

Vraag 10

Kunt u deze vragen beantwoorden voor de volgende persconferentie over het coronavirus?

Antwoord 10

Het is helaas niet gelukt om de vragen voor de persconferentie van 25 januari jl. te beantwoorden.

⁴ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 16 augustus 2021, «Desinformatie en nepnieuws tegengaan» (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/desinformatie-nepnieuws/aanpak-desinformatie-en-nepnieuws>).